

A KÚRIA
Önkormányzati Tanácsának
határozata

Az ügy száma: Köf.5021/2015/7.

A tanács tagjai: Dr. Kozma György a tanács elnöke,

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt bíró

Az indítványozó: Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

Az érintett önkormányzat: Taksony Nagyközség Önkormányzata
(Taksony, Fő u. 85.)

Az ügy tárgya: telekadó-mérték

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- a Taksony Nagyközség Önkormányzat Képviselő testületének a helyi adókról és az adózás rendjéről szóló, egységes szerkezetbe foglalt 18/2010. (XII. 1.) önkormányzati rendelete 8. § (2) bekezdése törvényellenességének megállapítására irányuló indítványt elutasítja.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

1. A Pest Megyei Kormányhivatal másodfokú adóhatóságként megváltoztató tartalmú adóhatósági határozatában a 2013-as adóévben a jogi személy adózóval szemben a Taksony, 083/8 helyrajzi számú telek után 194.390 forint telekadót vetett ki. Az adózó keresete folytán eljáró indítványozó bíróság a per tárgyalásának felfüggesztése mellett a Kúria Önkormányzati Tanácsa előtt kezdeményezte a „Taksony Nagyközség Önkormányzat Képviselő testületének a helyi adókról és az adózás rendjéről szóló, egységes szerkezetbe

foglalt 18/2010. (XII. 1.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) 8. § (2) bekezdésének törvényességi felülvizsgálatát.

Az indítvány és az érintett önkormányzat állásfoglalása

2. Az indítványozó bíróság szerint az Ör. adómértéket megállapító 8. § (2) bekezdése nincs tekintettel a Helyi adóról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Helyi adó tv.) 6. § c) pontjában foglaltakra, azon belül az adózó teljesítőképességére. Az Ör. az éves adómértéket 70 forint/m²-ben határozza meg. A perbeli adótárgy az önkormányzat külterületén található 5.554 m² alapterületű telek, amely $\frac{1}{2}$ hányadban képezi az adózó tulajdonát. A perben csatolt magánszakértői véleményt elfogadva, a 200 forint/m² érték figyelembe vétele mellett az Ör. szerinti adómérték az adóztatott vagyron 35 %-át teszi ki. Ezért az – figyelemmel a Kúria tárgykörben folytatott gyakorlatára is – súlyosan aránytalannak tekintendő.

3. Az indítványozó bíróság utalt arra is, hogy a perbeli adózó a településen további 17, az Ör. hatálya alá tartozó telekkel rendelkezik, ezért megállapítható, hogy az adózó az önkormányzat illetékességi területén a legtöbb telekadót fizeti. Ez a tény az indítványozó bíróság álláspontja szerint felveti a normatív szabályozás egyedi helyzetre történő megalkotásának törvénysértő helyzetét. Az adózó évente 20 millió forintot meghaladó telekadót fizet, amely veszélyezteti gazdasági tevékenységét és 230 munkavállalójának foglalkoztatását.

4. Az önkormányzat, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 52. §-a alapján részére megküldött indítványra tett állásfoglalásában az indítvány elutasítását kérte. Utalt arra, hogy az Ör.-t 2014. január 1-jétől felváltotta a 17/2013. (XI. 28.) számú önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.mód.).

5. Vitatta az adózó által a perben csatolt, az adótárgy értékét 200 forint/nm-ben meghatározó magánszakértői szakvélemény megalapozottságát, kérte annak felperesi álláspontként értékelését. Állásfoglalása mellékleteként csatolta azokat a dokumentumokat, amelyekből megállapíthatóan az adózó a telekadóval érintett telkeivel egyező tulajdonságú területeket 700 forint/nm áron vásárolta meg.

6. Az önkormányzat hivatkozott arra is, hogy az Ör. a telekadó mértékét a külterületek és a belterületek, a területnagyság, a hasznosíthatóság és a földrajzi elhelyezkedés alapján is differenciáltan állapította meg. Az Ör. és az Ör.mód. a külterületi vállalkozási célú telkeket tekintette adótárgynak, de ilyen esetben is adókönyvitést érvényesített.

7. Az önkormányzat vitatta azt is, hogy a perbeli adózó lenne az egyetlen telekadófizetési kötelezettséggel érintett vállalkozás. A településen további kilenc, a perbelihez hasonló adottságokkal rendelkező bányatelek van két további vállalkozás tulajdonában.

8. Az önkormányzat az adózó teljesítőképességével kapcsolatosan kifejtette, hogy az adózó gazdasági eredményei lehetőséget adnak a telekadó megfizetésére, és a Helyi adó tv. 2014. január 1-jétől hatályos 19. § d) pontja értelmében telkei összterületének 50 %-a mentesül az adófizetési kötelezettség alól. Az önkormányzat az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és Elektronikus Cégeljárásban közreműködő Szolgálatától lekért adataival támasztotta alá azt, hogy az adózó az adóévben 7 milliárd forint nettó árbevétele mellett 234 millió forint adózás előtti nyereséggel rendelkezett, amely önmagában megkérdőjelezte az indítványban foglalt gazdasági ellehetetlenülés veszélyét.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokolása

9. Az indítvány nem megalapozott.

10. Az önkormányzat a támadott Ör.-t az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésére visszavezethető, a Helyi adó tv. rendelkezései alapján végrehajtó jellegű jogalkotói jogkörében alkotta meg. Ezért az Ör. nem lehet ellentétes – egyéb jogszabályi rendelkezések mellett - a Helyi adó tv. szabályozásával sem.

11. Figyelemmel a Bszi. 48. § (3) bekezdésére („... egyedi ügy elbírálása során önkormányzati rendelet olyan rendelkezését kell alkalmaznia ...”), a Kúria bírói kezdeményezés esetén annak az önkormányzati rendeleti rendelkezésnek a törvényességi vizsgálatát végzi el, amely a perben alkalmazandó jognak minősül. A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan az adóhatóság az adózót a 2013. adóévre kötelezte telekadó fizetésre. A bíróság által támadott adómértéket az egységes szerkezetbe foglalt Ör. 8. § (2) bekezdése tartalmazza. A Kúria tehát eljárását az Ör. Indítvány szerinti rendelkezésére, folytatta le, nem vizsgálta az Ör. 8/A. §-a szerinti adókönyvítés szabályait, és nem vonta vizsgálata körébe az Ör.mód. 2014. január 1-jétől hatályos rendelkezéseit sem.

12. Mindezek előrebocsátása után a Kúria döntését az alábbi indokokra alapozta:

A Helyi adó tv. 6. § c) pontja értelmében „[a]z önkormányzat adómegállapítási joga arra terjed ki, hogy: (...) az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan - az e törvényben meghatározott felső határookra, illetőleg a 16. § a) pontjában, a 22. § a) pontjában, a 26. §-ában, a 33. §-ának a) pontjában meghatározott felső határoknak 2005. évre a KSH által 2003.

évre vonatkozóan közzétett fogyasztói árszínvonal-változással, 2006. évtől pedig a 2003. évre és az adóévet megelőző második évig eltelt évek fogyasztói árszínvonal változásai szorzatával növelt összegére (a felső határ és a felső határ növelt összege együtt: adómaximum) figyelemmel – megállapítsa (...)”. A valorizált mértékmaximum a Helyi adó tv. 22. §-a szerinti 200 forint/m² értékállóságát célozza.

13. A Helyi adó tv. 6. § c) – és d) – pontja az Alaptörvény XV. és XXX. cikkei szerinti, az adózók közötti egyenlőség elvét és a teherbíró képességhez kötött adókötelezettség követelményét közvetíti a helyi adó fizetési kötelezettségre vonatkozó szabályok megalkotásakor. A vagyoni típusú helyi adók esetében az adókötelezettség alapját a vagyontárgy és annak értéke jelenti. Az adó mértékének vizsgálatakor az adókötelezettség akkor minősül arányosnak – tesz eleget az Alaptörvény egyenlőségi és teherbíró képességhez kötöttség követelményének –, amennyiben az nem oldódik el számottevően az adóztatott vagyon értékétől.

14. Az önkormányzat végrehajtási jellegű jogszabályban, az absztrakció meghatározott szintjén alkotja meg a helyi adófizetés kötelezettségének szabályait, amelynek szempontjait – az egyéb jogszabályi környezet mellett – a Helyi adó tv. rendelkezései, azon belül a 6. § c) pontja határozzák meg. A Helyi adó tv. 6. § c) pontja alapján az önkormányzat az adókötelezettség szabályainak kialakításakor – egyebek mellett - az adózók teherbíró képességére, a helyi sajátosságokra és az önkormányzat gazdaságpolitikai érdekeinek részeként az önkormányzat gazdálkodási követelményeire is figyelemmel kell lennie. Ezért az önkormányzatnak értékelnie kell az illetékességi területe alá tartozó telkek rendeltetését, azok földrajzi elhelyezkedését, a településre jellemző forgalmi értékeket általában és a településen belüli forgalmi értékekben jelentkező eltéréseket is.

15. A Kúria eddigi gyakorlatában - a perbeli tényállást mindig szem előtt tartva – vizsgálta azt, hogy az érintett önkormányzat elvégezte-e a szabályozás kialakításakor azt az értékelő tevékenységet, amelyet az Alaptörvény közvetítő szabálya, a Helyi adó tv. 6. § c) pontja és egyéb rendelkezései róttak rá. Az indítvány elutasításával, azaz a helyi rendeletbeli mérték törvényességének megállapításával végződő döntéseiben (Köf.5001/2013., az „ecseri-ügy”, Köf.5038/2013., a „szabadbattyáni-ügy”, legutóbb: Köf.5009/2015. „kaposvári -ügy”) arra a következtetésre jutott, hogy az önkormányzatok az absztrakció meghatározott szintjén álló rendeletükben teljesítették a Helyi adó tv. rendelkezéseinek kritériumait. Ezért az egyedi esethez köthető tényállási elemek nem tehatték törvénytörtévé az önkormányzati rendeletet.

16. Ezzel szemben a Köf.5081/2012. számon elbírált „zalaszentiváni-ügyben” a korlátozott bizonyítási lehetőséget kínáló normakontroll eljárás keretei között is egyértelmű telekérték és az egyedi esetre alkotott rendeleti szabály miatt a Kúria az adómérték konfiskáló jellegét aggály nélkül megállapíthatta.

17. A bíróság indítványát arra alapította, hogy az önkormányzat az adómértékében nem érvényesítette a Helyi adó tv. 6. § c) pontja szerinti szempontokat.

A Kúria ebben az esetben is rögzíti azt, hogy a minden telekre kiterjedő, négyzetméterben megállapított, tételes adó miatt az önkormányzatokat fokozottan terheli az adómérték meghatározásakor a mérlegelés kötelezettsége, amelynek azonban a jelen indítvánnyal érintett önkormányzat eleget tett.

18. Az Ör. 8. § (1) bekezdése értelmében „[a] telekadó alapja a telek m²-ben számított területe”. A (2) bekezdése szerint „[a]z adó mértéke 70,- Ft/m²”. Az Ör. 7. §-a mentesítette a mezőgazdasági művelés alatti álló beépítetlen belterületi földrészletet, az illetékfizetési kötelezettséggel összefüggésben a lakóház építésére alkalmas telektulajdont, valamint a 8. § (2) bekezdésében a nem vállalkozó magánszemély külterületi telkét.

19. Összességében tehát megállapítható, hogy az Ör. a peresített időszakban a telekadót mentességi okok és a vállalkozók külterületi telkeit érintő adókönnyítés mellett vetette ki. Az adó mértékét a Helyi adó tv. 22. §-a szerinti adómaximumhoz képest is lényegesen alacsonyabban határozta meg. Ebből következőleg a konkrét esetben a telekméret és a telek funkciójának függvényében (aktív bányászati tevékenység) az adókötelezettség abszolút értéken sem minősíthető kirívóan magasnak (5.554 m² alapterületű bányászati tevékenységre szolgáló telek, a 2013-as évben kivetett telekadó mértéke: 194.390 Ft).

20. A Helyi adó tv. 6. § c) pontja szerinti mérlegelendő szempontok közül az adózó teljesítőképessége körében értékelte a perbeli telek értékét. A konkrét ügyben ebben a körben kellett figyelembe venni az iratok között elfekvő magánszakértői véleményt (200 Ft/m²), illetve az önkormányzat által állásfoglalásához csatolt, 700 Ft/m² értékről tanúskodó dokumentumokat. A Kúria eddigi gyakorlatának megfelelően döntését nem az adózó gazdasági teljesítőképességére alapította.

21. A Kúria ugyanakkor nem tulajdonított jelentőséget annak az indítványban hangsúlyozott körülménynek sem, amely szerint az adózó a településen további 17 telekkel rendelkezik, telekadó kötelezettsége megközelíti az évi 20 millió forintot, ezért az adó Ör. szerinti mértéke egyedileg és kiemelkedően sújtja az adózót. A jogszabályi absztrakció szintjén nem válik kirívóan eltúlzottá, azaz törvénysértővé az adómérték azért, mert az adózót több, egyenként nagyobb kiterjedésű telke után magasabb évi adókötelezettség terheli. Az arányos mértékű, a hasonló helyzetben lévő - homogén csoportba tartozó - adózókat egyenlően terhelő adó nem minősíthető az adózó tevékenységét közvetetten és nem adóztatási jelleggel befolyásoló gazdasági szabályozó eszköznek. Az önkormányzat állásfoglalása értelmében a településen vannak a perbeli adózóhoz hasonló helyzetben lévő, telekadókötelezettségüket teljesítő más vállalkozások is.

A döntés elvi tartalma

22. *A jogszabályi absztrakció szintjén nem válik kirívóan eltúlzottá, azaz törvénysértővé az adómérték azért, mert az adózót több, egyenként nagyobb kiterjedésű telke után magasabb évi adókötelezettség terheli. Az arányos mértékű, a hasonló helyzetben lévő - homogén csoportba tartozó - adózókat egyenlően terhelő adó nem minősíthető az adózó tevékenységét közvetetten és nem adóztatási jelleggel befolyásoló gazdasági szabályozó eszköznek.*

Alkalmazott jogszabályok

23. 1990. évi C. törvény 6. § c) pont, 22. §

Záró rész

24. A Bszi. 55. § (2) bekezdés a) pontja értelmében „[h]a az önkormányzati tanács megállapítja, hogy az önkormányzati rendelet vagy annak valamely rendelkezése más jogszabályba ütközik, (...) az önkormányzati rendeletet vagy annak rendelkezését megsemmisíti (...)”. A (3) bekezdés értelmében „[h]a a (2) bekezdésben foglalt feltételek nem állnak fenn, az önkormányzati tanács az indítványt elutasítja”. Mivel a Kúria Önkormányzati Tanácsa a bírói kezdeményezésben foglaltakat nem látta megalapozottnak, ezért azt a Bszi. 55. § (3) bekezdése alapján elutasította.

25. A döntés elleni jogorvoslatot a Bszi. 49. §-a zárta ki.

Budapest, 2015. szeptember 29.

Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő